

Vesikulkuneuvojen varusteet ja merkkikuviot

TRAFICOM/286143/03.04.01.00/2020

Määräyksen tausta ja säädösperusta

Liikenne- ja viestintäviraston määräys vesikulkuneuvojen varusteista ja merkkikuvioista annetaan uudestaan Euroopan komissiolle tehdyn notifiointin päättymisen johdosta. 1.6.2020 voimaantullut Liikenne- ja viestintäviraston määräys (TRAFICOM/67433/03.04.01.00/2020) oli luonnosvaiheessa ilmoitettu Euroopan komissiolle teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti. Vaikka kolmen kuukauden pituinen notifiointin odotusaika ei ollut täyttynyt 1.6.2020, turvallisuusnäkökohdat huomioiden pidettiin tarkoituksenmukaisena, että määräys saatetaan voimaan samanaikaisesti vesiliikennelain kanssa. Määräyksen sisältöön ei ole tehty muutoksia notifiointin johdosta.

Eduskunta on hyväksynyt uuden vesiliikennelain (782/2019), joka tuli voimaan 1.6.2020.

Määräyksellä annettaisiin vesiliikennelain 29 §:n ja 108 §:n nojalla tarvittavat tekniset määräykset vesikulkuneuvojen varusteista ja merkkikuvioista. Uuden vesiliikennelain tullessa voimaan Merenkulkuhallituksen antama päätös (dnro 4/00/97) vesikulkuneuvojen varusteista ja asetus yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä (252/1978, ns. sisävesisäännöt) kumoutuvat.

Määräyksellä annettaisiin vastaavat määräykset kuin Merenkulkuhallituksen päätöksessä ja sisävesisääntöjen 13 §:ssä on annettu.

Määräyksen tavoite

Määräyksen tavoitteena on säilyttää vesikulkuneuvojen varusteiden ja merkkikuvioiden teknisten vaatimusten nykytila ja päivittää määräyksen viittaukset uusimpiin EU-säädöksiin.

Määräyksen valmistelu

Sidosryhmiä on kuultu määräysvalmistelun aikana. Määräysluonnos ja perustelumuistioluonnos olivat sidosryhmillä lausuttavana 15.4.2020–7.5.2020.

Lausuntopalaute

Määräysluonnoksesta saatiin kuusi lausuntoa. Lausunnon antoivat Suomen Varustamot ry, Väylävirasto, Kalatalouden Keskusliitto ry, Suomen vesi- ja suksilentoyhdistys ry, Onnettomuustutkintakeskus ja yksi yksityishenkilö. Onnettomuustutkintakeskuksella ja Suomen varustamot ry:llä ei ollut lausuttavaa määräysluonnoksesta. Väylävirasto ja Kalatalouden Keskusliitto piti luonnosta perusteltuna ja asianmukaisena. Suomen vesi- ja suksilentoyhdistys ry piti määräysluonnosta hyvänä. Yhdistys korosti tarvetta jättää vesilentokoneet soveltamisalan ulkopuolelle, kuten määräyksessä on tehty. Yksityishenkilö kiinnitti huomiota määräyksessä olevaan pelastusliivejä koskevien vaatimusten luetteloon, josta jäi lausujan mukaan epäselväksi, pitääkö pelastusliivien täyttää kaikki kolme määräyksessä esitettyä vaatimusta vai ovatko ne vaihtoehtoisia. Määräystekstissä jos luettelon toiseksi viimeisessä kohdassa käytetään tai-sanaa, se tarkoittaa, että luettelon eri kohdat ovat vaihtoehtoisia. Määräystä ei ollut tarpeen muuttaa lausunnon johdosta, mutta asiaa on selvennetty perustelumuistiossa.

Määräykseen on kuitenkin tehty yksi muutos lausuntokierroksen jälkeen. Määräyksen kolmannen kohdan alakohdassa on muutettu merenkulkuhallitus Suomen merenkulkuviranomaiseksi, koska merkkilyhtyjen hyväksyntöjä on voinut antaa merenkulkuhallituksen lisäksi Merenkululaitos, Liikenteen turvallisuusvirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto.

Muutokset ja arvio määräyksen vaikutuksista

Määräyksessä annettaisiin vastaavat määräykset ja säännökset kuin on annettu Merenkulkuhallituksen antamassa päätöksessä (dnro 4/00/97) vesikulkuneuvojen varusteista ja yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä annetun asetuksen (252/1978, ns. sisävesisäännöt) 13 §:ssä.

Merenkulkuhallituksen vuonna 1997 antaman päätöksen sisältöä päivitettäisiin vastaamaan Euroopan unionin säädöksiä, jotka on annettu vuoden 1997 jälkeen. Uuteen määräykseen ei otettaisi sellaisia kohtia, jotka ovat vanhentuneet vuoden 1997 jälkeen.

Määräyksessä annetaan tarkemmat tekniset tiedot varusteista, jotka vesikulkuneuvossa on oltava. Vesikulkuneuvojen käyttäjien on oltava tietoisia, minkälaiset varusteet hyväksytään ja hankittava ne vesikulkuneuvoon. Vaatimukset perustuvat olemassa oleviin määräyksiin, eikä niitä ole tarkoitus nyt tiukentaa.

Lisäksi määräyksessä määrätään vesikulkuneuvossa käytettävistä merkkikuvioista. Koska määräykset vastaavat pääosin voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä, niillä on vain vähäisiä vaikutuksia vesikulkuneuvojen käyttäjiin.

Tarkoituksena on säilyttää nykyinen vesikulkuneuvojen varusteita koskeva turvallisuustaso.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 Soveltamisala

Määräyksen 1 kohdassa määrättäisiin soveltamisalasta. Määräys koskisi muita vesikulkuneuvoja kuin vesilentokoneita. Vaikka vesilentokoneet kuuluvatkin vesiliikennelain soveltamisalaan niiden kulkiessa vedessä, vesilentokoneiden varusteista on EU-sääntelyä, joka syrjäyttää kansalliset säädökset ja määräykset. Vesilentokoneiden minimivarusteluettelosta säädetään ns. lentotoiminta-asetuksessa (komission asetus (EU) N:o 965/2012 lentotoimintaan liittyvistä teknisistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti) ja ilma-alusten varusteista EU:n yhteisissä lentosäännöissä (komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 923/2012 yhteisistä lentosäännöistä, lennonvarmistuspalveluja ja -menetelmiä koskevista operatiivisista säännöksistä sekä täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1035/2011 ja asetusten (EY) N:o 1265/2007, (EY) N:o 1794/2006, (EY) N:o 730/2006, (EY) N:o 1033/2006 ja (EU) N:o 255/2010 muuttamisesta). Ultrakevyisiin vesilentokoneisiin ei sovelleta EU-sääntelyä. Niistä on Liikenne- ja viestintäviraston antama määräys (OPS M2-11). Myös sammutinvaatimusten osalta vesilentokoneisiin sovelletaan ilmailulainsäädäntöä.

2 Määritelmät

Määräyksen 2 kohdassa annettaisiin tarvittavat määritelmät EU-säädöksistä, jotta niiden pitkiä nimiä ei tarvitsisi toistaa määräyskohdissa.

3 Vesikulkuneuvojen varusteiden tekniset vaatimukset

Määräyksen kolmannessa kohdassa määrättäisiin vesikulkuneuvojen varusteiden teknisistä vaatimuksista. Määräykset perustuvat merenkulkuhallituksen antamaan päätökseen (dnro 4/00/97). Ensimmäisessä alakohdassa määrättäisiin siitä, mitkä pelas-

tusliivit, kelluntapukineet tai pelastuspuvut hyväksyttäisiin. Hyväksytyllä pelastusliivillä, kelluntapukineella tai pelastuspuvulla tarkoitettaisiin joko sellaista pelastusliiviä, kelluntapukinetta tai pelastuspukua, jossa on akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen mukainen CE-merkintä tai jolla on laivavarustedirektiivin mukainen ruorimerkki. Muutoksena Merenkulkuhallituksen vuoden 1997 antamaan päätökseen uudessa määräyksessä päivitetään viittaukset uusimpiin EU-säädöksiin. EU-säädösten mukaisten pelastusliivien, kelluntapukineiden ja pelastuspukujen lisäksi hyväksyttäisiin myös pelastusliivit, jotka täyttävät kansainvälisen moottoriveneliiton kilpailukäyttöön tarkoitetuille pelastusliiveille asettamat vaatimukset. Pelastusliivien, kelluntapukineen tai pelastuspuvun tulisi täyttää jokin kolmesta vaihtoehdosta.

Toisessa alakohdassa määrättäisiin tarkemmin teknisistä vaatimuksista vesiliikennelain 108 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua sammuttimesta. Määräyksen mukaan sammuttimen olisi oltava EN3-standardin mukainen ja teholuokaltaan vähintään 8A68B. EN3-standardin mukainen teholuokka perustuisi huviveneistä ja vesikoottereista sekä direktiivin 94/25/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2013/53/EU liittyvään standardiin ISO 9094.

Kolmannessa alakohdassa määrättäisiin, minkälaiset merkkilyhdyt hyväksyttäisiin. Yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehty yleissopimus (SopS 30/1977, ns. meriteiden säännöt) edellyttää, että kulkuvalojen rakenne, tehokkuus ja asennus on lippuvaltion hyväksymä. Kansallisesti näistä säädetään laivavarustelaissa (1503/2011), mutta lakia ei sovelleta huviveneisiin. Kohdan mukaan vesikulkuneuvon asennettavassa merkkilyhdyssä tulisi olla joko laivavarustedirektiivin mukainen ruorimerkki tai sen tulisi olla Suomen merenkulkuviranomaisen hyväksymä. Merenkulkuviranomaisen hyväksynnällä tarkoitetaan hyväksyntää, joka on annettu Merenkulkuhallituksen vuonna 1981 antaman määräyksen Dnro 1466/81/301 nojalla. Hyväksynnän on voinut antaa merenkulkuhallitus, Merenkulkulaitos, Liikenteen turvallisuusvirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto. Vesillä on edelleen käytössä useita veneitä, joissa on vanhoja kulkuvaloja. Aiemmin annetut hyväksynnot kävisivät edelleen. Vesiliikennelain 108 §:n 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa myös uusia hyväksyntöjä.

4 Pituudeltaan alle 20 metrin vesikulkuneuvon merkkikuviot

Määräys vastaisi sisällöltään sisävesisääntöjen 13 §:ää. Säännös on tarpeen säilyttää, koska se on kevennys meriteiden sääntöihin. Meriteiden sääntöjä ei ole tarpeen noudattaa sellaisinaan vesiliikennelain 10 §:ssä tarkoitetuilla sisäisillä kulkuvesillä.

Määräyksen aikataulu

Määräys tulee voimaan 4 päivänä heinäkuuta 2020.

Määräyksestä viestiminen

Määräyshankepäätös on julkaistu Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla ja se on lähetetty myös sähköpostitse tiedoksi sidosryhmille.

Määräysluonnos ja perustelumuistioluonnos olivat sidosryhmällä lausuttavana 15.4.2020–7.5.2020.

Määräysluonnoksesta on ilmoitettu Euroopan komissiolle 28.2.2020 teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti. Valmiista määräyksestä ilmoitetaan Euroopan komissiolle direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti.

Määräys julkaistaan Finlexissä ja Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla ja se lähetetään myös sähköpostitse tiedoksi sidosryhmille.